

RESTAURÁTORSKÝ ZÁMĚR

**Restaurování bočních oltářů a kazatelny
v kostele Zvěstování Panny Marie ve Šternberku**

**(oltář sv. Kříže, sv. Jana Nepomuckého, sv. Josefa, Poslední večeře Páně,
sv. Augustina a sv. Floriána)**

Zpracoval: Dušan Rohlík, Mgr. art.
Hoštejn 41 , 789 01 Zábřeh
Tel:721 781 767

MgA. Martin Parobek
Na Vyhlídce 21, 785 01 Šternberk
Tel: 775 968 480

Datum zpracování: 29. 11. 2017

Dílo: oltář sv. Kříže, sv. Jana Nepomuckého, sv. Josefa, Poslední večeře Páně,
sv. Augustina, sv. Floriána a kazatelna

Technika: umělý mramor, polychromie na dřevě, štuk

Datace: 80.léta 18. století

Autor: Josef Winterhalter ml. (obraz)

Rejstříkové číslo: 1500

Objekt: kostel Zvěstování Panny Marie

Vlastník: Římskokatolická farnost Šternberk, Farní 50/3, 785 01 Šternberk, IČ: 48770612

Kraj: Olomoucký

Obec: Šternberk

Restaurátorský záměr je zpracovaný na výše uvedené oltáře, neboť problematika, návrh na restaurování a postup restaurátorských prací je obdobný. Restaurování bude vedeno snahou o maximální zachování původní autentické hmoty a historického formálního zpracování.

V průběhu práce se vytvoří dokumentace (tzv. *Závěrečná restaurátorská zpráva* - obdrží investor, orgán st. památkové péče), na konzultačních schůzkách (kontrolních dnech) budou o stavu restaurování informovány orgány státní památkové péče a investor.

Popis díla (oltář sv. Augustina):

Oltář z umělého mramoru. Na jednom dřevěném stupni stojí hranolová menza nahoru se rozšiřující články při rozích s obdélnou v padlinou, uprostřed reliéfní kříž. Architektura retabula je řešena jako portálová. Nad úrovní menzy, po stranách stojí dvě štukové sochy, uprostřed obraz sv. Augustina. Po stranách jsou pootočené pilastry, před nimi na hranolových soklech sloupy s kompozitními hlavicemi (zlato na dřevě). V koutech výklenků vedle sloupů na válcovitých soklech s kanelurami a zlacenými dřevěnými píšťalami a festony. Kládí nad sloupy po stranách opět dekorují zlacené dřevěné píšťaly. Římsa předchází přes celou šířku oltáře nad obrazem se segmentově zvedá. Nad rámem je dřevěná zlacená řezba dubových a vavřínových ratolestí. Na římsě v obláčcích skupina štukových andílků, které dekoruje zlacený paprskovitý nimbus, v jehož vrcholu se vznášejí trojúhelník s plaménkem, vše opět provedeno jako zlacená dřevěná řezba. Nástavec oltáře dotváří prosklené okno, které je dekorováno štukovými a částečně dřevěnými obláčky se

třemi andělčími hlavičkami pravděpodobně v leštěné běli. Dále je okno zdobeno zlacené festony.

Návrh na restaurování umělých mramorů oltářní architektury

Všechny restaurované plochy zbavit nánosů nečistot, prachových vrstev a lakové vrstvy, provést odstranění dřívějších oprav sádkou a vápenocementovou omítkou. V těchto místech bude nutné nové podložení vápenným maltovým jádrem a doplnění takto poškozených míst novou, barevností a struktúře odpovídající masou umělého mramoru zaleštěnou vrstvou kombinací přírodních vosků.

Popis stavu dřevěných částí:

Byla provedena vizuální prohlídka díla

Řezby jsou v havarijním stavu. Dřevná hmota je poškozená červotočem, mnoho dílů je polámaných a některé části chybí. Např. ve vrcholu chybí část festonu. Polychromie (plátkové zlato na poliment) je převážně ve spodních partiích sedřená, mnoha místech uvolněná, opadaná na podklad nebo zcela chybí. Ve spodních partiích jsou také zřejmé přemalby imitací zlata. Tři bílé andělčí hlavičky na vrcholu oltáře patrně druhotně přetřeny.

Návrh na restaurování dřevěných částí:

Jedná se o tyto zlacené řezby – píšťaly, rostlinné dekorace na menze (zde i kříž), retabulu a nástavci (oknu). Dále hlavice sloupů prstence na patce sloupu. Paprsky ve vrcholu retabula. Tři hlavičky andělků na obláčku (leštěná běl?).

1. Odstrojení jednotlivých částí a převoz do dílny restaurátora.
2. Provedení průzkumu - odběr vzorku pro chemickotechnologickou analýzu (1 až 2 vzorky), stratigrafii a lokálního sondážního průzkumu.
3. Fixování lokálně uvolněné polychromie k podložce pomocí vyhřívané špachtle a vhodného adheziva.
4. Očištění od prachových depozitů.
5. Petrifikace poškozené dřevné hmoty.
6. Odstranění přemaleb.
7. Dořezby.

8. Vytmelení defektů.
9. Provedení napodobivé retuše (zlacení plátkovým zlatem).
10. Konzervace povrchu.

Popis stavu štukových částí:

Sochy a štukové prvky jsou přetřeny bílou barvou, lokálně jsou viditelné sádrové doplňky, které svým tvaroslovím neodpovídají originálu. Na sochách jsou drobné mechanické poškození - praskliny na drapérii.

Návrh na restaurování štukových částí:

Štukové prvky budou očištěny od druhotných nátěrů, špíny a prachu zaslepujících mělkou kresbu modelace, bude provedena revize adheze štuků k podkladu a doplnění chybějících částí. Šetrné odstranění od prachových depozitů pomocí vysavače, vlasových štětců, destilované vody (stíráním houbičkou). Nevhodné novodobé šedé a bílé olejem pojené nátěry zaslepující jemnou modelaci a původní povrch budou šetrně snímány na základě provedených zkoušek. Tato etapa snímání vrstev bude upřesněna na vstupním kontrolním dni na základě provedených sond a stratigrafie. Pokud pod současným nátěrem nebude původní leštěná běl, bude tento nátěr ponechán.

Při odstraňování nánosů bude důsledně dbáno na to, aby nedocházelo k jakékoli ztrátě původní autentičnosti štukových soch a ostatních prvků. Po očištění od prachových depozitů, špíny, nátěrů bude více patrné poškození a původní autenticita. Pro výplň dutin a prasklin bude použita injektážní směs Ledan. V případě dutých míst budou navrtány plnicí hrdla pro injektáž prostředku. Zpevnění narušené hmoty bude provedeno organokřemičitými prostředky. Uvolněné části, praskliny budou dle potřeby fixovány nerezovou armaturou. Poškozené a chybějící partie budou doplněny vápenným štukem (granulometrií a složením odpovídající originálu). Po té bude provedena závěrečná povrchová úprava směsí přírodních vosků (včelí vosk).

Dne 29.11. 2017 v Hoštejně

Dušan Rohlík ,Mgr. art.

MgA.Martin Parobek

Obrazová příloha

